

ШКОЛЬНАЯ ПРОГРАММА

Хрэстаматыя па літаратурным чытанні 2 клас

*Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай
сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання*

*Рэкамендавана Навукова-метадычнай установай
«Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

Мінск

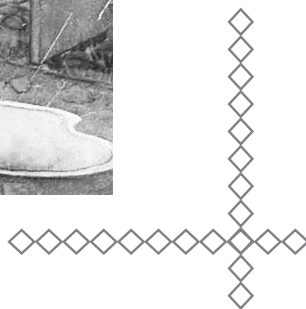

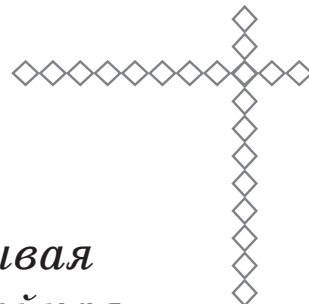
«Сэр-Біт»

2022

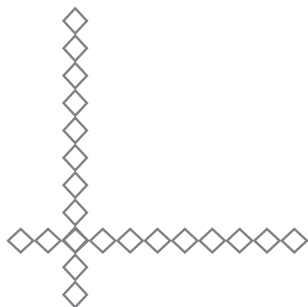
Колеры года.

Восень

*Прырода – гэта жывая
мова, займальная, поўная
таямніц і загадак.
Прыслухоўвайся
і пазнавай яе.*

На прагулцы

A collection of seven black and white photographs of maple leaves, showing various sizes and orientations, arranged in a loose cluster. The leaves exhibit characteristic palmate venation and serrated margins. The images are presented as individual printouts, some overlapping, against a plain white background.

Восень шыла сарафан

Задумала Восень сабе абнову пашыць... І перш за ўсё выбрала залацістыя і чырванаватыя колеры: яны ёй больш да твару. Ціха хадзіла палямі, пералескамі і падбірала сабе на сарафан то трохі чырвані, то залацінак, што свяціліся ў лістоце дрэў. І асіны, і грушы аж чырванелі ў праменнях ціхага сонца, а клёны і бярозы залаціліся сваімі кронамі на ўзлессі.

«Добра было б па́церкі* падабраць», – падумала Восень і ўбачыла рабіну. Гронкі яе наліліся чырванню, цяжка звісалі долу. Чым не пацеркі?

А потым Восень яшчэ збірала дробненькія сінюткія кветачкі верасу, сціпрых бясмертнікаў. А ў сваю касу ўпляла трапяткія белыя павуцінкі...

– Цяпер, здаецца, усё, – сказала Восень і паглядзела ў круглае люстэрка – шырокае азярцо.

* **Па́церкі** – упрыгажэнне, якое жанчыны носяць на шыі.

Авар'ян Дзеружынскі

Хто вас у школу сабіраў?

Настаўнік першакласнікаў

Спытаў:

– Хто ў школу вас,

Скажыце, сабіраў?

Пачуў адказы

Хутка ён тады:

– Ды мамы, таты,

Бабкі і дзяды.

– Так ды не так! –

І падказаць рашыў:

– Хто формы школьныя

Для вас пашыў?

Хто вам паперы добрай

Многа даў?

Хто напісаў вам

Шмат цікавых кніг?

У школу хто вас,

Дзеці, сабіраў,

Вы можаце

Назваць усіх?

Яніна Жабко

Залатая казка

Нам гасцінна дзверы
Восень адчыняе.
У залатую казку
Вётла* запрашае.

У садах наўкола
Яблыкі паспелі.
Пацеркі каліны
Зноў зачырванелі.

У вярбы над рэчкай
Залацяцца косы.
І гараць на травах
Восеньскія росы.

Шые восень казку
Срэбнай павуцінкай.
Мы ідзем у казку
Залатой сцяжынкай.

* Вётла – тое, што і ветліва.

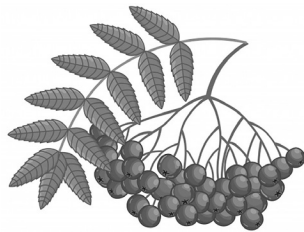
Яніна Жабко

Восень вераснёвая

Хораша прыбралася
Восень вераснёвая.
У бярозкі-модніцы
Сукеначка новая.

Тонкія рабіначкі
Пад ветрам схіляюцца,
Ягадныя гроначкі
Сокам наліваюцца.

Макавінка клёна
Чырвона-барвóвая*...
Так вось апранаецца
Восень вераснёвая.

* Барвóвая – вельмі чырвоная.

Васіль Жуковіч

Маладая восень

Залатыя стужкі
на бярозцы мілай.
Хутка, хутка птушкі
паляцяць у вырай.
І вятры крутыя
гучна загамоняць,
воблакі густыя
неба запалоняць.
А пакуль што – прósінь*
між аблокаў белых.
Маладая восень
толькі прыляцела.

* **Прósінь** – сіняе адценне ў афарбоўцы чаго-небудзь.

3мест

Колеры года. Восень

<i>Ніна Галіноўская</i>	
На прагулцы	5
<i>Міхась Даніленка</i>	
Восень шыла сарафан	6
<i>Авар'ян Дзеружынскі</i>	
Хто вас у школу сабіраў?	7
<i>Яніна Жабко</i>	
Залатая казка	8
<i>Яніна Жабко</i>	
Восень вераснёвая	9
<i>Васіль Жуковіч</i>	
Маладая восень	10
<i>Клаўдзія Каліна</i>	
Верасень	11
<i>Галіна Каржанеўская</i>	
Песенька	12
<i>Міхась Пазнякоў</i>	
Першага верасня	13
<i>Сяргей Панізнік</i>	
Верасень	14

Маёй Радзімы дзіўны свет

<i>Расцїслаў Бензярук</i>	
Шпак і Верабей	17
<i>Ніна Галіноўская</i>	
Журка-журавель	19

Іван Муравейка

Для чаго снягір каляровы? 42

Колеры года. Зіма

Кастусь Жук

Беларуская зіма 45

Казімір Камейша

Першы снег 46

Юрась Свірка

З першым снегам! 47

Васіль Жуковіч

Снежная баба 48

Янка Галубовіч

Андрэйка-памочнік 51

Міхась Даніленка

Як Петрык мароз напалохаў 53

Валянцін Лукаша

За што люблю я Новы год? 56

Павел Ткачоў

Пад Новы год 57

Міхась Пазнякоў

На горку!..... 60

Міхась Пазнякоў

Зімовыя птушкі 61

Пятро Прыходзька

Сінічка 62

Мікола Бусько

Зіма..... 63

Сустрэча з казкай

Пшанічны каласок (казка)	67
Не сілай, а розумам (казка)	73
Сабака і воўк (казка)	75

Урокі жыцця

Лідзія Арабей

Зернетка і вецер	85
----------------------------	----

Генадзь Аўласенка

Сказ пра Мураша-лайдака	90
-----------------------------------	----

Расціслаў Бензярук

Клекатунчык	96
-----------------------	----

Расціслаў Бензярук

Заяц, вожык і ручай	98
-------------------------------	----

Расціслаў Бензярук

Чыя моркаўка?	100
-------------------------	-----

Ядвіга Бяганская

Сябры	102
-----------------	-----

Ніна Галіноўская

Ветлівы свавольнік	104
------------------------------	-----

Ніна Галіноўская

Няўважлівыя лісяняты	105
--------------------------------	-----

Ніна Галіноўская

Выратаваў	106
---------------------	-----

Васіль Жуковіч

Не ўмею, паспею...	107
----------------------------	-----

Васіль Жуковіч

Хто вінаваты?	108
-------------------------	-----

Васіль Ткачоў

Гузак 136

Клопат пра тых, хто навокал

Алесь Ставер

Матылёк 141

Юрась Свірка

Ласіны стажок 142

Юрась Свірка

Сняжок 143

Павел Кавалёў

Жыві сабе, зайчык! 144

Яраслаў Пархута

Снегавічок 150

Павел Ткачоў

Шэрая курачка 152

Павел Ткачоў

Ласяня 155

Мікола Янчанка

Бярозка 158

Колеры года. Вясна

Генадзь Аўласенка

Ганарлівая кветачка 163

Ядвіга Бяганская

Дзе начавалі рукавічкі 166

Ніна Галіноўская

Вясновая бярозка 170

